

Ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programų metinių ataskaitų pateikimo ir vertinimo tvarkos aprašo priedas

(Ilgalaikės institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programos vykdymo metinės ataskaitos pavyzdinė forma)

ILGALAIKĖS INSTITUCINĖS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS (SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS) PLĖTROS PROGRAMOS METINĖ ATASKAITA

Gauta Lietuvos mokslo taryboje

(Data – pildo Taryba)

Ataskaitos registracijos Nr.

(Pildo Taryba)

1. DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Programos pavadinimas	KALBOS VARIANTAI: FUNDAMENTINIAI IR TAIKOMIEJI GEOLINGVISTIKOS IR SOCIOLINGVISTIKOS TYRIMAI
Mokslo ir studijų institucija (programos vykdytoja)	<i>Lietuvių kalbos institutas, P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius, tel. (85)2346472, lki@lki.lt</i>
Programos trukmė	2012-2016 m.
Laikotarpis, už kurį teikiama ataskaita	2012 m.
Programai skirti norminiai etatai	9,24

2. PROGRAMOS VYKDYTOJAI

Eil. Nr.	Mokslo laipsnis	Vardas, pavardė	Pareigos
Programos vadovas			
1.	dr. (HP)	Laima Kalėdienė	Kalbos istorijos ir dialektologijos skyriaus (KIDS) vyriausioji mokslo darbuotoja
Kiti programos vykdytojai			
2.		Skaistė Aleksandravičiūtė	Sociolingvistikos skyriaus (SS) jaunesnioji mokslo darbuotoja
3.	dr.	Rima Bacevičiūtė-Bakšienė	KIDS vyresnioji mokslo darbuotoja
4.		Ramunė Čičirkaitė	SS jaunesnioji mokslo darbuotoja (nuo 2012-07-02)
5.		Laura Geržotaitė	KIDS jaunesnioji mokslo darbuotoja
6.	dr.	Jurgita Jaroslavienė	KIDS jaunesnioji

			mokslo darbuotoja
7.	dr.	Rolandas Kregždys	KIDS vyresnysis mokslo darbuotojas
8.	dr.	Asta Leskauskaitė	KIDS vyresnioji mokslo darbuotoja
9.	dr. (HP)	Danguolė Mikulėnienė	KIDS vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja
10.		Laurynas Pocius	SS jaunesnysis mokslo darbuotojas
11.		Gintarė Šeškevičiūtė	KIDS jaunesnioji mokslo darbuotoja
12.	dr.	Janina Švambarytė-Valuižienė	KIDS vyresnioji mokslo darbuotoja
13.	dr.	Loreta Vaicekauskienė	SS vadovė, vyresnioji mokslo darbuotoja
14.		Inga Vyšniauskienė	SS jaunesnioji mokslo darbuotoja (gimdymo atostogos nuo 2012-07-02)

3. ATLIKTI DARBAI IR PROGRAMOS REZULTATAI

I priemonė. Regioninės dialektologijos ir geolingvistikos tyrimai

1. Išsikėlus tikslą **2012–2016 m. nuosekliai tirti bendrinės kalbos ir tarpinių jos atmainų bei kity kalbų sąveiką su regioninėmis tarmėmis bei kalbomis** ir analizuoti pakaitinį kalbos atmainų vartojimą, sunkiausia yra prieiti prie konsensuso dėl lietuvių kalbos tarmių sampratos apskritai: iki 21 a. vyravusios istorinio-lyginamojo metodo pagrindu susiformavusios lietuvių geografinės lingvistikos mokyklos atstovų darbus jau tris dešimtmečius nuosekliai papildė fonologijos pamatu išsirutuliojusios struktūralistinės lietuvių dialektologijos mokyklos atstovų darbai, pastaruoju metu į jų dialogą su savo darbais bando terptis ir sociolingvistikos koncepcijomis bei metodais besiremiančios geolingvistikos gerbėjai, bet geolingvistika tarmes traktuoja šiek tiek kitaip nei minėtosios dvi mokyklos, todėl šioje programoje dalyvaujantiems visų trijų mokyklų Lietuvoje atstovams belieka suderinti nuostatas. Taigi pirmaisiais ilgalaikės programos vykdymo metais daug laiko ir jėgų pareikalavo pažiūrų gludinimas ir bendro tikslo paieškos, koncepcijos konkretizavimas. Nepaisant šių sunkumų, numatytieji uždaviniai iš esmės įvykdyti, planuotieji darbai atlikti.

2. **2012–2013 m.** buvo užsimota **sukurti elektroninės dabartinės lietuvių kalbos vartosenos bazės koncepciją ir atlikti parengiamuosius darbus**. Dabar prieita prie sutarimo dėl itin plačios sampratos: *Dabartinės lietuvių kalbos vartosenos* bazę turi sudaryti dabartinių įvairių lietuvių kalbos atmainų vartotojų tekstai, tiek garsiniai, tiek ir rašytiniai, rinkti nebūtinai vienodais metodais, turintys skirtingus metalingvistinius duomenis, vienijami tik laiko faktoriaus, todėl pati bazė tampa nebaigtiniu dariniu, kurį galima nuolat pildyti naujais tektais.

Vienu iš svarbiausių su *Dabartinės lietuvių kalbos vartosenos* baze susijusių klausimų yra tekstų parengimas moksliniam vartojimui, t. y. fundamentiniams ir taikomiesiems tyrimams. Iki šiol Lietuvių kalbos institute yra sukaupta ir saugoma gana daug tarminių ir pusiau tarminių tekstų garso ir kitokių įrašų, bet jie niekaip neapdoroti, todėl juos sunku įvertinti statistiškai, apskritai jie nelengvai tiriami, nepasiduoda mokslinei analizei.

Numatoma, kad bazės duomenų apdorojimo programų bus ne viena. Šiuo metu baigiama rengti garsų apdorojimo programa, sudarytas maždaug 8 a. l. fonetikos klausimynas (L. Kalėdienė). Taigi pradėti parengiamieji darbai *koduotam ir iš dalies anotuotam tarmių tekstynui* kurti. Derinamos LKI senųjų raštų (<http://www.lki.lt/seniejirastai/>) ir tarmių archyvo duomenų (<http://tarmes.lki.lt/>) bazių apdorojimo programos taikant konkordancijų principą. Jau pabandyta pritaikyti ir CHILD programme, bet galutinai nėra apsispręsta.

Siekdamos susipažinti su kitose šalyse vykdomais analogiškais tyrimais, D. Mikulėnienė ir A. Leskauskaitė su pranešimais (L. Kalėdienės pranešimo tezės buvo priimtos, bet ji susirgo) dalyvavo 7-ajame tarptautinės dialektologijos ir geolingvistikos draugijos kongrese Vienoje (VIIth Congress of the International Society for Dialectology and Geolinguistics (SIDG) in Vienna), aplankė Vienos universiteto Dialektometrijos laboratoriją, išsiaiškino, kaip atliekami naujausi tyrimai. Išvyka iš dalies buvo finansuojama ir iš kitų projektų.

3. Toliau kaupiant duomenis Dabartinės lietuvių kalbos vartosenos bazei, 2012 m. buvo organizuotos 3 ekspedicijos (kaip ir buvo planuota, surastas dalinis finansavimas iš kitų projektų): liepos mėnesį Telšių apylinkėse (vadovavo D. Mikulėnienė, dalyvavo J. Jaroslavienė, R. Kregždys ir kt.); liepos mėnesį „Versmės“ leidyklos organizuotoje (vadovas Domas Šniukas) Babtų (Kauno r.) apylinkėse (dalyvavo L. Geržotaitė, D. Mikulėnienė ir kt.); kovo mėnesį Lazdijų, Varėnos ir Trakų rajonuose (A. Leskauskaitė).

Buvo numatyta užmegzti ryšius su Rokiškio savivaldybe, bet artėjantys Tarmių metai pakoregavo ketinimus: imta bendrauti su Anykščių savivaldybe ir Anykščių Antano Baranausko gimnazija, bendromis jėgomis buvo surengtas Tarmių festivalis (R. Bacevičiūtė-Bakšienė, L. Geržotaitė, D. Mikulėnienė ir kt.).

4. 2012 m. buvo numatyta **nudirbti tris didžiulius darbus, susijusius su tarmėmis:**

- 1) parengti studiją – A. Leskauskaitė. *Seirijų šneka* – studija parengta, įteikta skyriui svarstyti.
- 2) parengti tarmės tekstus – A. Leskauskaitė. *Seirijų šnektos tekstai* – tekstai parengti, įteikti skyriui svarstyti.
- 3) parengti tarmės žodyną – A. Leskauskaitė. *Pietinių pietų aukštaičių šnektų žodynas* – gavus dar ir kito projekto finansavimą ir į bendraautorės A. Leskauskaitėi dar pasikvietus Viliją Ragaišienę, o į redaktorės – Viliją Sakalauskiene, žodynas parengtas ir įteiktas svarstyti skyriui.

II priemonė. Sociolingvistiniai šiuolaikinės lietuvių kalbos tyrimai

1. Interaktyvios internetinės naujųjų lietuvių kalbos svetimžodžių duomenų bazės rengimas, priežiūra ir tyrimas, 2012–2016.

Kaip planuota, bazė toliau pildyta (naujais antraštiniais žodžiais ir 2012 m. vartosenos duomenimis) ir parengta internetinio, interaktyvaus jos varianto koncepcija. Pirmiausia, išsiskyrė dvejopi poreikiai – viena vertus, skelbti autoritetingą, mokslininkų parengtą elektroninį šaltinį apie naujųjų svetimžodžių vartoseną, kita vertus, užtikrinti interaktyvumą ir sudaryti galimybes vartotojams patiems pildyti bazę savo pastebėtais duomenis, diskutuoti. Nuspręsta, kad duomenų bazėje bus vizualiai atskirta, kuri medžiaga pateikta skyriaus mokslininkų, o kuri papildyta interneto vartotojų. Internete skelbiamame variante bus pateikiama kiek mažiau metaduomenų apie atskirus žodžius nei originalioje bazėje, t. y. internetinį variantą sudarys atrinkti laukai: Pagrindinė forma, Kalbos dalis, Reikšmės paaiškinimas, Atitikmenys, Kitos formos, Originalo forma, Vartosenos sritys, Svetimžodžio vartosenos pavyzdžiai. Kadangi duomenų bazėje yra suvesti duomenys apie morfosemantinius

ryšius tarp svetimžodžių, svarstoma galimybė šiuos ryšius patraukliai atvaizduoti semantinių tinklų principu (angl. *visual thesaurus*). Taip pat numatyta galimybė vartotojams kurti naujus įrašus, redaguoti jau esamus (pildyti, tikslinti informaciją, siūlyti atitikmenis) ir galimybė atlikti paiešką įvairiais pjūviais pagal turimą metainformaciją. Siekiant apsisaugoti nuo šlamšto ir automatinių komentarų, vartotojų, norinčių pridėti savo papildymus (o ne vien pasinaudoti esamais duomenimis), bus prašoma prisijungti ir patvirtinti savo tapatybę. Numatyta įdiegti prisijungimo su feisbuko duomenimis galimybę. Šis būdas turėtų būti patrauklesnis interneto vartotojams nei atskira registracija, be to atvertų papildomas sąsajos su feisbuku galimybes ir suaktyvintų duomenų bazės sklaidą socialiniuose tinkluose.

Per 2013 m. planuojama parengti ir išbandyti su vartotojais pirminį internetinį bazės variantą. Planuotas straipsnių rinkinys bazės pagrindu apie kalbų kontaktų skatinamą lietuvių kalbos variantiškumą atidėtas ateinantiems metams (dėl asmeninių priežasčių pasikeitė darbuotojai, nuspręsta skubiau parengti publikacijų kitų duomenų bazių pagrindu, daugiau darbo pareikalavo parengiamieji tyrimų sklaidos svetainės *sociolinguistika.lt* darbai, žr. toliau).

2. Internetinės dabartinės Vilniaus kalbos tekstyno versijos rengimas, 2012–2013.

Planuota rengti viešinimui LMT remiamo projekto „Kalba Vilnius: Vilniaus kalbos vaidmuo šiuolaikinėje Lietuvoje“, 2010, VAT-10069 metu sukauptus iš viso 45 val. interviu su 60 įvairaus amžiaus ir lyties suaugusiųjų vilniečių. Per 2011 ir 2012 m. rengtos papildomos paraiškos Vilniaus kalbai tirti ir nuo 2012 m. rugsėjo gautas finansavimas projekto tęsiniai „Kalba Vilnius II: miestas ir kalbos įvairovė“, 2012–2014, VAT-12070). Nuspręsta kartu viešinti abiejų projektų medžiagą, iš viso apie 90 val. interviu su 120–130 interviu (antrajame projekte numatyta truputis pinigų dizainui ir programavimui). Informantai renkami pažįstamojo pažįstamojo principu. Pagrindinis atrankos kriterijus – jie turi būti gimę Vilniuje, geriausia, jei bent vienas iš tėvų ar net senelių taip pat būtų gimęs Vilniuje, lietuvių šeimoje (daliai interviu – mišrioje šeimoje). Kaip ir planuota, viešinami interviu bus skirti sociolingvistiniams, kultūrologiniams, istoriniams ir tarpdalykiniams tyrimams. Buvo surengtas seminaras su duomenimis suinteresuotais VU sociologais, aptarta kitur rengtų analogiškų tyrimų duomenų bazių struktūra. Nuspręsta viešinant interviu juos grupuoti pagal informanto amžių (18–24, 25–34, 35–44, 45–54, >55) ir lytį. Iš visų abiejų tyrimų informantų gaunamas sutikimas užtikrinus anonimiškumą naudoti įrašytą pokalbį moksliniais tikslais ir jį skelbti kaip tekstyno dalį. Išrašyti tekstai tikrinami dėl konfidencialumo, parengti kodavimo principai. Koduojami ir informantai, ir jų paminėti asmenys. Informanto kodą sudaro informanto tautybė L (lietuvių tautybės) arba M (iš mišrios šeimos), lytis V arba M, amžius (metų skaičius: 18, 27, 48 ir pan.), abėcėlės raidė (A, B, C...), leidžianti atskirti kitus to paties tipo informantus, pvz., kodas LV26A žymi lietuvių vyrą, 26 m., o A raidė nurodo, kad tai yra pirmas išrašytas tokio amžiaus vyriškos lyties informanto interviu. Suteikiant kodą kitam to paties amžiaus ir lyties informantui naudojamos tolesnės abėcėlės raidės (B, C, D, E, F, G...).

Visi garso įrašė minimi vardai, pavardės ir pravardės išrašė koduojami, nurodant jų skaičių ir linksnį, jei tekste pavartotas kitas linksnis nei vardininkas: *xvardasx*, *xpavardėx*, *xpravardėx*, *xdvi-pavardėsx*, *xvardaskilmx*, pvz.,

*LV35B: *čia mano vyras xvardasx, atėik xvardasšauksmx pristatysiu.*

*LM72B: *netoliese gyveno tie xtryspavardėsx, bet jie čia trumpai gyveno.*

Kaip papildomi metaduomenys pateikiamos interviu įrašymo aplinkybės. Kaip tinkamas pavyzdys pasirinktas Britų nacionalinio tekstyno (*British National Corpus*, BNC) dalies, skirtos

sakytinei kalbai, įrašų pateikimas (<http://www.phon.ox.ac.uk/SpokenBNCcontents>). Interviu išrašo tekstas bus pateikiamas html formatu. Taip pat pateikiamas transkribuotas interviu išrašas (parsisiunčiamas .cha formato failas), jei reikia, pateikiamas garso įrašas (parsisiunčiamas .mp3 formato failas) ir pateikiama instrukcija pdf formatu, kaip dirbti su parsisiūstais failais savo kompiuteryje. Tų vartotojų, kurie norės parsisiųsti failus į savo kompiuterį, bus prašoma registruotis.

Taip pat analizuoti lietuviškų sakytinės kalbos tekstynų pateikimo būdai ir konsultuotasi BNC sakytinei kalbai skirtos dalies darbo grupe iš Oksfordo universiteto Fonetikos laboratorijos. Sužinota, kad šiuo metu kaip tik ieškoma ir deramasi su įvairiomis susijusiomis pusėmis dėl pažangesnių garsinės medžiagos paieškos technologijų ir standartų, kurie būtų pritaikomi multimodalinių tekstynų skelbimui internete su moksliniais tyrimams pritaikytomis paieškomis galimybėmis.

3. Tęstinis (nuolat atnaujinamas) garsinių, vaizdinių ir rašytinių jaunimo kalbos duomenų bankas, 2013–2016.

Banką planuota pradėti rengti 2013 m., tačiau projektuojant tyrimų sklaidos svetainę sociolingvistika.lt (žr. 4 sk.), pirminę jo koncepciją teko svarstyti anksčiau – numatyti svetainės apkrovą, duomenų teikimo būdus, banko struktūrą ir dizainą. Bankas planuojamas kaip bendradarbiavimo su savanoriais (ypač jaunimu) rezultatas. Svetainėje *sociolingvistika.lt* ketinama kviesti svetainės lankytojus bendradarbiauti su mokslininkais ir padovanoti savo kalbos. Čia taip pat numatyta sąsaja su feisbuku, t. y. suplanuotas sukurti atskiras feisbuko puslapis kalbos savanoriams, skirtas daugiau jaunimui nei akademinėi bendruomenei. Radus papildomo finansavimo būtų galima realizuoti idėją sukurti programėlę išmaniesiems telefonams, su kuria įvairius kalbos pavyzdžius (nuotraukas, žinutes, vaizdo ir garso įrašus) būtų galima siųsti tiesiai iš telefono į feisbuko puslapį kalbos savanoriams. Technologinius sprendimus jau esame aptarę. Per 2012 metus parengtos ir baigiamos programuoti keturioms išteklių grupėms pritaikytos metaduomenų anketos, sukurtas dizainas. Išteklių grupės numatomos pateikti apibendrintos taip: 1) FB/sms, 2) vaizdas/garsas, 3) nuotrauka, 4) įvairūs. Prie pirmosios grupės bus priskiriamos elektroninio diskurso (feisbuko, mobiliojo tel. žinučių, kitų socialinių tinklų tekstų ištraukos), prie antrosios filmuoti ir garsiniai (pokalbių) įrašai, prie trečiosios įvairios kalbiniu požiūriu įdomios nuotraukos (pvz., grafičiai), o ketvirtoji skirta sunkiau klasifikuojamiems duomenims, be kitų, čia prašysime siųsti savo pastebėjimus apie kalbą, įdomius vartosenos atvejus, kalbos parodijas, naujus žodžius ir pan. Šiuo metu nesame išsprendę su etika susijusių klausimų, kurie itin aktualūs kalbant apie feisbuko ir sms pokalbių nuotrupas – tai yra privačios komunikacijos pavyzdžiai ir, be savanorių, liečia kitų asmenų privatumą. Yra susitarta su keliomis mokyklomis ir sudarytas mokinių savanorių sąrašas su kontaktais (39 mokiniai iš skirtingų miestų mokyklų) pirmajam banko variantui išbandyti.

4. Sociolingvistinių tyrimų ir jų rezultatų sklaidai skirtos interneto svetainės (lietuvių ir anglų kalbomis) rengimas ir palaikymas, 2012–2016.

Tyrimų sklaidos interneto svetainės idėja kilo rengiant LMT remiamo projekto „Lietuvių kalba: idealai, ideologijos ir tapatybės lūžiai“, 2010–2013 (VAT-14/2010) svetainę. Nuspręsta, kad būtų optimaliau vienoje vietoje sutelkti daugiau sociolingvistikos projektų ir tyrimų. 2012 m. buvo tiriamos įvairios kitur skelbiamos mokslo populiarinimo svetainės, kaupiamos turinio ir formų idėjos, sudaroma struktūra, mokomasi mokslo populiarinamojo stiliaus – rašyti apie tyrimus trumpiau ir patraukliau (netikėta, bet tai bus turbūt viena iš sunkiausių mūsų tyrėjų grupei įgytinų kvalifikacijų). Taip pat dėl tyrimų sklaidos ir sakytinės kalbos duomenų bankų konsultuotasi su mūsų ekspertais – kolegomis iš Kopenhagos universiteto (buvo specialiai

organizuotas susitikimas su naujausios jų svetainės <http://www.larm-archive.org/about-larm/om-larm/om-larm-fm/> kūrėjais).

Minėto projekto „Lietuvių kalbos idealai“ svetainę dėl techninių priežasčių teko perprogramuoti (ji buvo paremta turinio valdymo sistema *Joomla*), nes garso ir vaizdo duomenų saugojimui ir transliavimui internetu reikėjo specifinio programavimo, be to, dėl turinio valdymo sistemos ypatumų turinio pateikimas anglų kalba buvo gana sudėtingas ir nepaslankus. Vis dėlto pasinaudota iš projekto lėšų finansuotu pradiniu dizainu. Dabartinė svetainė (žr. *sociolingvistika.lt*) programuojama originalia valdymo sistema, jai kuriamas originalus dizainas. Svetainėje šiandien pateikiama informacija apie pagrindinius naujausius LKI Sociolingvistikos skyriaus vykdytus projektus ir tyrimus, už juos atsakingus tyrėjus, naujausius buvusius ir būsimus sociolingvistikos renginius, taip pat pristatomi rengiami duomenų bankai. Kiek įmanoma, pateikiamos straipsnių pdf kopijos; yra galimybė atlikti paiešką pagal iškeltus raktinius žodžius. Pagrindinis šios svetainės tikslas – užpildyti sociolingvistinių tyrimų sklaidos spragą, todėl stengiamasi populiarinti mūsų sritį nepaisant institucinės priklausomybės, t. y. duodamos nuorodos ir į kitus (pirmiausia Lietuvoje) sociolingvistika užsiimančius tyrėjus, jų asmeninius puslapius ir projektus. Taip pat parengtas populiariejiems straipsniams ar interviu skirtas skyrelis „Apie kalbą sociolingvistiniu žvilgsniu“, jų autoriai nebūtinai turi būti sociolingvistikos krypties tyrėjai. Kad lietuvių sociolingvistų tyrimai taptų matomi plačiau, didžioji dalis informacijos, kaip planuota, išversta į anglų kalbą. Rengiama sąsaja su feisbuku, kad svetainę būtų galima populiarinti socialiniuose tinkluose.

4. PUBLIKUOTI MOKSLINIŲ TYRIMŲ REZULTATAI

1. **Aleksandravičiūtė, Skaistė, Vaicekauskienė, Loreta.** Juokai juokais, bet šiandien juokiamės daugiau ir kitaip: juokas kaip TV ir radijo diskurso bruožas 1960–2010 metais. *Darbai ir dienos* 58, 283–295. ISSN 1392-0588.
2. **Bakšienė, Rima.** Klaipėdos krašto aukštaitiškosios dalies naujosios tarmės formavimasis. *Žmogus ir žodis / Didaktinė lingvistika* 14 (1), 19–23. ISSN 1392-8600.
3. **Bakšienė, Rima.** Marijampolės šnektos ilgųjų balsių priegaidės: kokybiniai požymiai. (priimtas spausdinti žurnale *Baltistica*).
4. **Čičirkaitė, Ramunė, Vaicekauskienė, Loreta.** Balsiu ilginimas kaip sociolingvistinė vilniečių tarties ypatybė. *Taikomoji kalbotyra*, <http://taikomojikalbotyra.lt>. ISSN 2029-8935.
5. **Geržotaitė, Laura.** Pietinės vakarų aukštaičių šiauliškių šnektos: geolingvistinis aspektas ir jo interpretacijos. *Acta Linguistica Lithuanica* 66 (priimtas spausdinti)
6. **Jaroslaviėnė Jurgita.** Prienų šnektos nosinių sonantų spektrinė charakteristika. *Acta Linguistica Lituanica* (priimtas spausdinti).
7. **Kregždys, Rolandas,** 2011. Baltų kalbų *nomina agentia* su suff. *-inā kilmės ir semantinės raidos ypatumai („deivės“ *Žemynos* verifikavimo klausimu). *Baltu filologija* 20(1), 53–78. ISSN 1691-0036; ISBN 978-9984-45-083-4
8. **Kregždys, Rolandas,** 2011. Rytų baltų fitonimų morfeminio skaidymo ypatumai (etninės žodžių identifikacijos problematika). *Acta Linguistica Lithuanica* 64–65, 137–164. ISSN 9771648444013
9. **Leskauskaitė, Asta.** Daiktavardžių gramatinių kategorijų vartojimo dažnumas

pietinėse pietų aukštaičių šnektose. *Naujausi kalbų ir kultūrų tyrimai* 4, Vilnius: Europos kalbų ir kultūrų dialogo tyrėjų asociacija, 81–90. ISBN 978-609-420-236-0.

10. **Leskauskaitė, Asta**, 2011. The Lithuanian dialects nowadays: changes and their causes. *Dialektologie a geolinguistika v současné střední Evropě*. Opava: Kleinwachter, Frýdek–Místek, 116–123. ISBN 978-80-7248-773-8.
11. **Mikulėnienė, Danguolė**. Dėl kalbos archaikos ir inovacijų santykio (Zietelos šnektos duomeinimis). *Lituanistica* 2012, 58 / 1(87), 51–62. ISSN 0235-716X.
12. **Šeškevičiūtė, Gintarė**. Kajetono Aleknavičiaus knygelės „Pritikimai, pasakos, veselios ir giesmės“ (1904 m.) neparticipinių įvardžių apžvalga. *Acta Linguistica Lituanica*, 2012 (spausdinamas).

5. REZULTATŲ SKLAIDA

1. **Leskauskaitė, Asta**. The Lithuanian Dialects at the beginning of the 21st century: looking for new ways of research. . *VIIth Congress of the International Society for Dialectology and Geolinguistics (SIDG) & 100 years of research in dialectal lexicography in Austria in an international context*. Ed. By E. Wandl-Vogt, S. Winterstein, Ch. Srödl, A. Singer. Wien / Vienna, 2012.

2. **Mikulėnienė, Danguolė**. Modern research of geolinguistics in Lithuania: Optimisation of the network. *VIIth Congress of the International Society for Dialectology and Geolinguistics (SIDG) & 100 years of research in dialectal lexicography in Austria in an international context*. Ed. By E. Wandl-Vogt, S. Winterstein, Ch. Srödl, A. Singer. Wien / Vienna, 2012.

3. Su **Anykščių savivaldybe ir Anykščių Antano Baranausko gimnazija** bendromis jėgomis buvo surengtas **Tarmių festivalis**, kurio metu vyko ne tik pokalbiai apie tarmes, bet ir mokinių konkursas „Skaitome tarmiškai“, dokumentinio filmo apie tarmes fragmentų pristatymas ir kt.; prarastos 23 pamokos, susijusios su tarmių tyrimo propagavimu, Anykščių rajono mokyklose, taip pat seminaras mokytojams (R. Bacevičiūtė-Bakšienė, L. Geržotaitė, D. Mikulėnienė ir kt.).

4. **Svetainė sociolinguistika.lt pristatyta** kolegoms kalbininkams dviejuose Taikomosios kalbos asociacijos seminaruose Vilniaus universitete. seminare Kopenhagos universitete ir Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Alytaus, Panevėžio, Marijampolės, Utenos, Telšių gimnazijose verbuojant savanorius.

6. PASTABOS APIE PROGRAMOS VYKDYMO EIGĄ

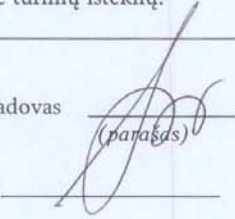
I priemonė.

04.13-12-07 nedarbingumo lapelį turėjo L. Kalėdienė, todėl dalį darbų teko koreguoti. Buvo gautas dalinis projektinis finansavimas planuotam A. Leskauskaitės šnektos žodynui.

II priemonė. Iš esmės programa įsivažiuoja, aiškėja jos santykis su kitais planiniais ir projektiniais darbais, esminių darbų planavimo keitimų kol kas nereikia, tik šiek tiek natūraliai (derinant su kitais darbais, gaunamais projektais ir šeimyninėmis aplinkybėmis) keičiasi numatyti darbuotojai, tačiau tai kol kas nekelia problemų programai vykdyti. II priemonės vykdymas yra labai priklausomas nuo turimų lėšų programavimui. Labai nedaug jų papildomai gauta iš Sociolinguistikos skyriaus vykdomų projektų, taip pat skyriuje įdarbintas

programuotojas. Rašyti specialius techninius projektus šiuo metu nėra galimybių, taigi kuriant bazių koncepcijas tenka taikytis prie turimų išteklių.

Programą vykdančios institucijos vadovas

(parašas)

doc. dr. Jolanta Zabarskaitė
(vardas, pavardė)